

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1023

19/12/2018

ქ. თბილისი

ქ. ბათუმში, შპს „სიგმატიქსის“ სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „სიგმატიქსის“ მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. ბათუმში, „სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში IWV – 300 მოდელის (ინდოეთი) ინსინერატორის ნაცვლად ATLAS-1200 მოდელის (დანია) ინსინერატორის გამოყენებისა და ნარჩენების ინსინერაციის ტექნოლოგიური ციკლში ცვლილების შეტანის“ პროექტის სკრინინგის განცხადება.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალს“ 2012 წლის 20 მარტს მიღებული აქვს N15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა სახიფათო ნარჩენების გადამუშავებასა და გაუვნებლობაზე. 2018 წლის 20 აგვისტოს სამინისტროს ერთობლივი განცხადებით მომართა შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალმა“ და შპს „სიგმატიქსმა“. შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალმა“ ითხოვა მასზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გადაცემა შპს „სიგმატიქსზე“, ხოლო შპს „სიგმატიქსმა“ ამ გადაწყვეტილების მიღება.

აღსანიშნავია, რომ შპს „სიგმატიქსმა“ ნავთობშლამების ინსინერაციისათვის, ნაცვლად გზშ-ის ანგარიშით და 2012 წლის 20 მარტს გაცემული N15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული ინდოეთში წარმოებული 200 კგ/სთ წარმადობის IWV-300 მოდელის ინსინერატორისა, შეიძინა ევროპული სტანდარტის და ტექნოლოგიურად უფრო სრულყოფილი, დანიური კომპანია ATLAS INSINERATORS-ის მიერ დამზადებული 200 კგ/სთ წარმადობის ATLAS-1200 მოდელის ინსინერატორი.

წარმოდგენილი სკრინინგის ანგარიშის თანახმად, შპს „სიგმატიქსის“ სახიფათო ნარჩენების დამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმო მოეწყობა 800 მ² ფართობის, გრძელვადიანი იჯარით აღებულ მიწის ნაკვეთზე, რომელიც წარმოადგენს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ თხევადი აირის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით არსებული იმ ტერიტორიის ნაწილს, სადაც გზშ-ის ანგარიშის თანახმად დაგეგმილი იყო შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ სახიფათო ნარჩენების დამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების უტილიზაციის და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტების

გაწმენდის) ბაზის მშენებლობა. ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 150 -180 მეტრით.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით კომპანიების მიერ წარმოდგენილი იქნა დეტალური ინფორმაცია, რომლის თანახმად, შპს „სიგმატიქსი“ ვალდებულია უზრუნველყოს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალში“ არსებული საცავიდან ნავთობშლამების ამოღება და მისი ინსინერაცია, როგორც გათვალისწინებული იყო 2012 წლის N 15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის პირობებში.

გენერალური გეგმა ითვალისწინებს საწარმოს ტერიტორიაზე შემდეგი ნაგებობების განთავსებას:

- ინსინერატორი;
- გადახურული ფარდული ნავთობშლამების და ინსინერაციას დაქვემდებარებული სხვა სახის ნარჩენების დაფასოებისათვის, სადაც განთავსდება ნავთობშლამების და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტების და თხევადი ნავთობშემცველი ნარჩენების სახარჯი 3 ცალი ცილინდრული ($d=1,4$ მ. $H=1,2$ მ) მეტალის ავზი და სასწორი ინსინერატორში მიწოდებული ნარჩენების ასაწონად;
- დახურული კონტეინერის ტიპის შენობა ინსინერაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის (ტომრებში) განსათავსებლად;
- გადახურული ფარდული ინსინერაციას დაქვემდებარებული მყარი ნარჩენების (ნავთობით დაბინძურებული ჩვრები, ძონძები; სარკინიგზო შპალები) განსანთავსებლად;
- დახურული კონტეინერის ტიპის შენობა მუშათა მოსასვენებელი ოთახით, გასახდელით, საშხაპით და სანიტარული კვანძით, ასევე დახურული კონტეინერის ტიპის შენობა ოფისისათვის, გასახდელით, საშხაპით და სანიტარული კვანძით;
- დიზელის საწვავის ავზი;
- ნავთობპროდუქტების თხევადი ნარჩენების ავზი;
- სახანძრო-ტექნიკური წყალსადენის ქსელი ;
- სასმელი-სამეურნეო წყალსადენის ხაზი;
- საწარმო- სანიაღვრე კანალიზაცია ;
- სამეურნეო-ფეკალური კანალიზაცია ;
- ნავთობდამჭერი;
- ამოსანიჩბი ორმო;
- განათების პროექტორი;
- სათვალთვალო ვიდეო კამერა.

ინსინერატორი განთავსებულია ქარხნულად დამზადებულ კონტეინერში. იგი აღჭურვილია ორი წვის კამერით: პირველ კამერაში მიმდინარეობს პიროლიზის პროცესი, ხოლო მეორე კამერაში პიროლიზის პროცესში წარმოქმნილი ორგანული ნივთიერებების ორთქლის და მყარი ნაწილაკების სრული წვა.

ინსინერატორში მყარი ნარჩენები, მიწოდების წინ დაფასოვდება სპეციალურ ქაღალდის ტომრებში. ტომრებში დაფასოებული მყარი ნარჩენები (ნავთობშლამები, ნავთობით

ძლიერ დაბინძურებული გრუნტები, სარკინიგზო შპალები და სხვა) მიეწოდება კამერაში, საიდანაც ხვდება წვის პირველ კამერაში.

პირველადი წვის კამერაში ტემპერატურა 930-950 C⁰ გრადუსია. კამერაში ტემპერატურის შენარჩუნება ხდება დიზელის საწვავის წვისა და ჰაერის მიწოდებით.

პირველადი წვის კამერიდან, ნამწვი აირები გადადის მეორადი წვის კამერაში, სადაც ტემპერატურა 1100 C⁰ გრადუსია, რაც უზრუნველყოფს ყველა სახის, მათ შორის ნავთობის ნახშირწყალბადების აორთქლებას და პრაქტიკულად სრულად დაწვას.

ნამწვი აირები მეორადი წვის კამერიდან “ექექტორის” საშუალებით შემრევი კამერის გავლით მიემართება საკვამლე მილისკენ. შემრევი კამერაში სპეციალური ვენტილატორით მიეწოდება ჰაერი, რითაც ხდება ნამწვი საკვამლე აირების 350 გრადუსამდე გაგრილება.

ინსინერატორის ექსპლუატაციის დროს ყველა ტექნოლოგიური პარამეტრი წინასწარ ფიქსირდება მართვის პანელზე და ავტომატურ რეჟიმში რეგულირდება.

დიზელის საწვავის ხარჯი დამოკიდებულია ინსინერატორში მიწოდებულ ნარჩენებში ნავთობის შემცველობაზე. რაც მეტია ნავთობის შემცველობა ნარჩენში, მით ნაკლებია დიზელის საწვავის ხარჯი. საშუალოდ, დიზელის საწვავის ხარჯი 20 ლიტრია საათში.

შპს „სიგმატიქს“ დაგეგმილი აქვს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული საქმიანობის საწარმოო ტექნოლოგიის შემდეგი ტექნოლოგიით და ექსპლუატაციის პირობების შეცვლა:

1. ნაცვალად 200 კგ/სთ წარმადობის ინდოეთის წარმოების IWV-300 მოდელის ინსინერატორისა ექსპლუატაციის პროცესში გამოყენებული იქნება 200 კგ/სთ წარმადობის დანიური კომპანია Atlass Insinirator-ის მიერ დამზადებული ევროპული სტანდარტის ATLASS-1200 მოდელის ინსინერატორი;
2. ნავთობშლამების და სხვა მყარი ნავთობშემცველი ნარჩენების ინსინერატორში მიწოდებისთვის არ იქნება დამონტაჟებული და შესაბამისად, გამოყენებული კონვეიერი და ცხავი.
3. ნავთობშლამების და სხვა მყარი ნავთობშემცველი ნარჩენების ინსინერატორში მიწოდებისთვის გამოყენებული იქნება ხელით შრომა.
4. ინდოეთის წარმოების IWV-300 მოდელის ინსინერატორისგან განსხვავებით, ATLASS -1200 ინსინერატორში თხევადი ნავთობპროდუქტების ნარჩენების (ნავთობპროდუქტების თხევადი ნარჩენების) მიღების ტექნოლოგიური შესაძლებლობა.
5. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ინსინერაციის დაქვემდებარებული ნარჩენების (ნავთობშლამები, ძლიერ დაბინძურებული ნიადაგი და გრუნტი, რესპირატორების ნამუშევარი ფილტრები, გაზეთილი საწმენდი მასალები (ძონძი), ნამუშევარი ზეთის ფილტრები და გაზეთილი ჩობალის სატენები, აირების გასაწმენდ ფილტრში გამოყენებული აქტივირებული ნახშირი, ნავთობპროდუქტების თხევადი ნარჩენები, მათ შორის ნავთობდამჭერებში დაგროვილი ნარჩენები, სამედიცინო ნარჩენები - გამოყენებული ბამბა და შპრიცები, ვადაგასული მედიკამენტები, ნავთობის

ავარიული დაღვრის სალიკვიდაციო სამუშაოების დროს გამოყენებული მასალები (სორბციული ბონები და ა.შ.) გარდა ამისა, შპს „სიგმატიქს“ დამატებით დაგეგმილი აქვს ინსინერატორში გასანადგურებლად მიიღოს სარკინიგზო ხის შპალების ნარჩენები.

ინსინერაციის პროცესში წარმოქმნილი მყარი ნარჩენების (ნაცრის) საბოლოო განთავსების ან მეორედი გამოყენების საკითხის გადაწყვეტა მოხდება ნაცრის სინჯების ლაბორატორიული კვლევის შედეგების საფუძველზე, კერძოდ: ნაცარში ტოქსიკური მეტალების შემცველობის ზღვრულად დასაშვებ კონცენტრაციებზე გადამეტების შემთხვევაში, მისი განთავსება მოხდება სარკოფაგში, ხოლო დაბინძურების არ არსებობის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნება ქალაქის მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე განთავსება ან სამშენებლო მასალების წარმოებაში გამოყენება.

Atlas -1200 ინსინერატორში შესაძლებელია მყარი ნარჩენების ინსინერაციის პარალელურად, თხევადი ნავთობშემცველი ნარჩენების ინსინერაცია, რისთვისაც დანადგარი აღჭურვილია თხევადი ნარჩენების მიწოდების ცალკე სპეციალური სისტემით.

წარმოდგენილი ანგარიშით, უზრუნველყოფილი იქნება საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირებულად შეგროვება: მინა, პლასტმასი, კვების პროდუქტები, საყოფაცხოვრებო ნივთები გადატანილი იქნება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე.

ქალაქისა და მუყაოს შესაფუთი მასალა და ჩამდინარე წყლების დამუშავების შედეგად წარმოქმნილი შლამი, რომელიც შეიცავს სახიფათო ნივთიერებებს, ასევე დაექვემდებარება სეპარირებულად შეგროვებას და ინსინერაციას საკუთარ ინსინერატორში.

რაც შეეხება ფლურესცენციულ მილებსა და სხვა ვერცხლის წყლის შემცველ ნარჩენებს, მწყობრიდან გამოსულ ხელსაწყოებს, (რომელიც შეიცავს სახიფათო კომპონენტებს) და შესაფუთ მასალას (რომელიც შეიცავს სახიფათო ნივთიერებების ნარჩენებს ან/და დაბინძურებულია სახიფათო ნივთიერებებით), გადაეცემა შესაბამისი გარემოსდაცვითი ნებართვის მქონე კომპანიას.

ნარჩენების ინსინერაციის შემდეგ წარმოქმნილი ნაცარი დროებით დასაწყობდება ჰერმეტიკულ კონტეინერებში და დაექვემდებარება მძიმე მეტალების შემცველობაზე ლაბორატორიულ ანალიზს. თუ მასში მძიმე მეტალების შემცველობის ზღვ-ზე გადაჭარბება არ დაფიქსირდა, მაშინ მისი განთავსება მოხდება ქ. ბათუმის მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე.

ნავთობით დაბინძურებული ქვები ხელშეკრულების საფუძველზე გადაიტანება შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ სპეციალურად ამ მიზნით მოწყობილ ბიორემედიაციის მოედანზე. მოცულობითი ნარჩენები გადაიტანება ნაგავსაყრელზე.

წარმოდგენილი ანგარიშით, ატმოსფერულ ჰაერში ნაშვნი აირების და ჰაერის ნარევი 18 მეტრი სიმაღლის და 500 მმ დიამეტრის საკვამლე მილიდან გაიფრქვევა.

თუ, Atlas 1200 -ის აღნიშნულ პარამეტრებს შევადარებთ გზშ-ს ანგარიშით გათვალისწინებული ინსინერატორის ანალოგიურ მაჩვენებლებს, Atlas 1200 -ის აირ-ჰაერის ნარევის ხარჯი თითქმის 2,5 -ჯერ აღემატება გზშ-ს ანგარიშით გათვალისწინებული IWV-300 მოდელის ინსინერატორის საკვამლე აირების ხარჯს, რის გამოც, Atlas 1200 ინსინერატორიდან გაფრქვეულ აირ-ჰაერის ნარევი დამაბინძურებელ ნივთიერებებს დაახლოებით ამდენჯერვე ნაკლები კონცენტრაცია ექნებათ, ვიდრე IWV-300 ინსინერატორიდან გაფრქვეულ აირებს.

ინსინერატორი ექსპლუატაციაში იქნება 252 სამუშაო დღე, 16 საათის განმავლობაში, წლის განმავლობაში ინსინერატორი იმუშავებს 4032 სთ.

შესაბამისად, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ჯამური მაჩვენებლები იქნება:

- ჭვარტლი: $0,01 \times 4032 / 1000 = 0,0403$ ტონა;
- გოგირდოვანი აირი: $0,24 \times 4032 / 1000 = 0,967$ ტონა;
- აზოტის დიოქსიდი: $0,136 \times 4032 / 1000 = 0,5484$ ტონა;
- ნახშირჟანგი: $0,556 \times 4032 / 1000 = 2,242$ ტონა;

ემისიის შედეგად ფორმირებული კონცენტრაციები ფონის გათვალისწინებით აკმაყოფილებს საკანონმდებლო მოთხოვნებს ყველა მავნე ნივთიერებისათვის, ამასთან ფონის წილი საკონტროლო წერტილებში პრაქტიკულად 100%-ია.

რაც შეეხება საწარმოს საქმიანობით გამოწვეულ ხმაურს, გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით, სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ხმაურის გამომწვევ ძირითად წყაროებად ჩაითვალა თვითმცლელი (88 დბა), ავტოდამტვირთველი ან ტრაქტორი, ხოლო ხმაურის მაქსიმალური დონე, შესაბამისი გაანგარიშებით 60 დბა იქნება.

საწარმოს ტექნიკური და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის წყალი, შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტექნიკური წყალმომარაგების სისტემიდან მიეწოდება, რომელიც თავის მხრივ მიერთებულია ბათუმის ნავთობტერმინალის თხევადი აირის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ტერიტორიაზე არსებულ სახანძრო წყლის სატუმბო სადგურზე.

საწარმოს საქმიანობაში ტექნოლოგიური ცვლილება დამატებითი ბუნებრივი რესურსების გამოყენებას არ საჭიროებს, გარდა ტექნიკური წყლისა, რომელიც გამოყენებული იქნება ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის. ამავე უბანზე განთავსებულია სახანძრო წყლის ღია აუზი-ტბორი, საიდანაც საჭიროების შემთხვევაში წყალს სახანძრო მანქანები აიღებენ.

საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია საწარმო-სანიაღვრო კანალიზაციის სისტემის მოწყობა. საწარმო-სანიაღვრე კანალიზაციის სისტემაში ჩაედინება მოხმარებული საწარმოო წყლები, სამეურნეო წყლები საშხაპიდან და 800 კვ. მ. ტერიტორიის მონარეცი წვიმის წყლები.

დაგეგმილი პროექტით, გათვალისწინებულია საწარმოს ტერიტორიაზე მარტივი ტიპის გამდინარე ლოკალური გამწმენდის ნათობდამჭერის მოწყობა, რომლის საშუალებით უზრუნველყოფილი იქნება ჩამდინარე წყლების მინიმუმ 50 %-ით გაწმენდა.

ფეკალური წყლები (ისევე როგორც გათვალისწინებულია გზშ-ს ანგარიშით) გაყვანილი იქნება ცალკე მილით - 1,5 მ³ ტევადობის, მეტალისგან დამზადებულ ამოსანიჩბ ცხაურში,

საიდანაც პერიოდულად გატანილი იქნება ბათუმის მუნიციპალიტეტის ასენიზაციის მანქანით.

საწარმოს ელექტრომომარაგება 2 სხვადასხვა წყაროდან (ძირითადი და სარეზერვო) არის გათვალისწინებული. ძირითადი ელექტრომომარაგების წყარო ნავთობტერმინალის სატრანსფორმატორო ელექტრო ქვესადგურია, საიდანაც გათვალისწინებულია მიწისქვეშა კაბელის გამოყვანა.

მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკებთან დაკავშირებით გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი მდგომარეობა არ შეიცვლება. ავარიულ სიტუაციების მართვა განხორციელდება შპს „სიგმატიქსის“ ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის შესაბამისად. ასევე დანერგილი და გამოყენებული იქნება საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკა და მოწინავე გამოცდილება.

საწარმოს მუშაობის პროცესიდან გამომდინარე შავი ზღვის სანაპირო ზოლზე ზემოქმედების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს.

საქმიანობა ხორციელდება შპს „სიგმატიქსის“ შიდა ტერიტორიაზე, შესაბამისად მცენარეულ საფარზე, „წითელი ნუსხის“ სახეობებზე, დაცულ ტერიტორიებსა და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე ზემოქმედების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასებით, საწარმოს საქმიანობიდან გამომდინარე მისი ექსპლუატაცია გარემოზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას არ გამოიწვევს, თუ შპს „სიგმატიქსის“ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-8 პუნქტის შესაბამისად უზრუნველყოფს გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი მოთხოვნებისა და გარემოსდაცვითი ნორმების დაცვას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „სიგმატიქსის“ „სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ცვლილების შეტანის პროექტი“ არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „სიგმატიქსი“ ვალდებულია 2 თვის ვადაში უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტის ხელახლა შემუშავება და სამინისტროსთან შეთანხმება განხორციელებული ცვლილებების გათვალისწინებით;

3. შპს „სიგმატექსი“ ვალდებულია 2 თვის ვადაში უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება და სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად;
4. შპს „სიგმატექსი“ ვალდებულია საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 5 ოქტომბრის N 2-812 (შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალზე“ გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების შპს „სიგმატექსზე“ ნაწილობრივ გადაცემის შესახებ) ბრძანებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად;
5. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „სიგმატექსს“;
6. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „სიგმატექსის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
7. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში სკრინინგის გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქ. ბათუმის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფებზე;
8. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.
ლევან დავითაშვილი

მინისტრი